

ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ

ΙΟΥΝΙΟΣ 2024

τεύχος **38**

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Νοτίου Αιγαίου 2014-2020

Ένα ακόμη Πρόγραμμα ολοκληρώθηκε με
επιτυχία για το Νότιο Αιγαίο

Δημοτικό Σχολείο Χώρας Άνδρου

Επιχορήγηση φορέων Κοινωνικής
και Αλληλέγγυας Οικονομίας

Αγαπητοί αναγνώστες,

Το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Νοτίου Αιγαίου 2014-2020 ολοκληρώθηκε με επιτυχία αξιοποιώντας πλήρως τους πόρους του και θέτοντας τις βάσεις για το ξεκίνημα του νέου Προγράμματος της περιόδου 2021-2027. Το τι πετύχαμε με τους πόρους αυτούς μπορείτε να δείτε απολογιστικά και με συγκεντρωτικά στοιχεία μέσα από τις σελίδες αυτού του τεύχους.

Παρουσιάζουμε ακόμη μερικά πολύ σημαντικά έργα και δράσεις:

- τον εκσυγχρονισμό και την επέκταση του Δημοτικού Σχολείου Χώρας Άνδρου,
- την ενεργειακή αναβάθμιση κτιρίων στο Β' Δημοτικό, το Γυμνάσιο - Λύκειο και το ΕΠΑΛ Αρχαγγέλου Δήμου Ρόδου,
- την επιχορήγηση φορέων Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας.

Διαβάστε ακόμη για μια πολύ ενδιαφέρουσα εκδήλωση που διοργάνωσε το Υπουργείο Πολιτισμού με θέμα «Ο Πολιτισμός ως παράγοντας οικονομικής ανάπτυξης και κοινωνικής συνοχής», καθώς και για τη μέχρι σήμερα εικόνα που παρουσιάζει το Περιφερειακό Πρόγραμμα «Νότιο Αιγαίο» 2021-2027.

Καλό καλοκαίρι!

Το εξώφυλλό μας:

ΚοιΣΠΕ Λέρου

σε αυτό το τεύχος

03

Δημοτικό Σχολείο Χώρας Άνδρου:
εκσυγχρονισμός και επέκταση

06

Επιχορήγηση φορέων Κοινωνικής και
Αλληλέγγυας Οικονομίας

10

Ο Πολιτισμός στηρίζει την ανάπτυξη και την
κοινωνική συνοχή

12

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Νοτίου Αιγαίου
2014-2020 - Ένα ακόμη Πρόγραμμα
ολοκληρώθηκε με επιτυχία για το Νότιο Αιγαίο

16

Στα βήματα του ΕΣΠΑ

Εκδίδεται από την Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης της
Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου

ISSN 2732-9143

Διεύθυνση: Σάκη Καράγιωργα 22 - 84100 Σύρος
Τηλ.: 22813 60800, Φαξ: 22813 60860
Ιστοσελίδα: www.pepna.gr | e-mail: notioaigaiio@mou.gr

Επίβλεψη Έκδοσης: Βαγγέλης Αραγιάννης | Αγάπη Αδαμοπούλου | Αλέξανδρος Μπίστης
Δημιουργικό: Εν.Το.Πο.Σύρο | Εκτύπωση: Εκτυπωτική

Δημοτικό Σχολείο Χώρας Άνδρου: εκσυγχρονισμός και επέκταση

Μία σύγχρονη κτιριακή εγκατάσταση που θα εξυπηρετήσει τις αυξανόμενες ανάγκες της σχολικής κοινότητας στη Χώρα της Άνδρου είναι ήδη γεγονός. Πρόκειται για δημόσια επένδυση σχεδόν 2,5 εκατ. ευρώ, συγχρηματοδοτούμενη από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, που αφορά στην αναβάθμιση του υπάρχοντος κτιρίου του Δημοτικού Σχολείου, με την προσθήκη ενός νέου δώροφου κτίσματος.

Σημαντικές παρεμβάσεις

Η παρέμβαση που γίνεται στο Δημοτικό Σχολείο Χώρας Άνδρου, προβλεπόμενης δυναμικότητας 225 μαθητών, είναι διπλή: αφενός εκσυγχρονίζεται η υπάρχουσα δομή και αφετέρου η σχολική μονάδα επεκτείνεται ώστε να είναι συμβατή με τις ανάγκες του τρέχοντος και μελλοντικού μαθητικού πληθυσμού. Στο πλαίσιο της ανάπτυξης και της βελτίωσης των κοινωνικών υποδομών στην Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου, το Δημοτικό Σχολείο της Χώρας Άνδρου μεταμορφώνεται σε μια σύγχρονη σχολική μονάδα, όπως αξίζει στους μικρούς πολίτες της.

Σύμφωνα με την κα Μαργαρίτα Κορκοδείλου, που υπηρετεί από το 1990 έως και σήμερα στο σχολείο (από το

2011 ως Διευθύντρια), «το σύγχρονο διδακτήριο αποτελεί πρότυπο και στολίδι όλης της Άνδρου. Κυρίως όμως μας δημιουργεί το αίσθημα της ασφάλειας. Μαθητές και εκπαιδευτικοί έχουμε αφοσιωθεί απερίσπαστοι στο εκπαιδευτικό μας έργο, απολαμβάνοντας τις ανέσεις που μας προσφέρουν οι νέες υποδομές και εμπλουτίζοντας τις εκπαιδευτικές μας δράσεις. Ο χώρος μας υποβάλλει και προτρέπει τους μαθητές να τον προστατεύσουν και να τον σεβαστούν».

Η μελέτη του έργου έχει γίνει με βάση τις προδιαγραφές του Κανονισμού Ενεργειακής Απόδοσης Κτηρίων ο οποίος έχει θεσμοθετηθεί σύμφωνα με τις Κοινοτικές Οδηγίες. Αποσκοπεί, δε, σε ένα ενεργειακό και ευνοϊκό για το περιβάλλον κτιριακό συγκρότημα (για παράδειγμα, εγκατάσταση θερμοπρόσοψης στο Κτίριο Β).

Αναγκαιότητα των παρεμβάσεων

Η επέκταση και ο εκσυγχρονισμός του νέου κτιριακού συγκροτήματος, ώστε να είναι ικανό να στεγάσει τις δραστηριότητες του Δημοτικού Σχολείου της Χώρας Άνδρου, ήταν μια επιτακτική ανάγκη, δεδομένης της αυξητικής τάσης που παρατηρείται τα τελευταία χρόνια στον αριθ-

μό των εγγεγραμμένων μαθητών. Μέχρι πρότινος, οι δραστηριότητες αυτές φιλοξενούνταν στο ιστορικό αλλά πεπαλαιωμένο ισόγειο λιθόκτιστο κτίριο, το οποίο διέθετε έξι αίθουσες των 60 τ.μ. η κάθε μία. Επειδή οι υπάρχουσες αίθουσες δεν επαρκούσαν, είχαν προστεθεί τρεις λυόμενες αίθουσες και είχε μετασκευαστεί πρόχειρα ένας πρώην ημιυπαίθριος χώρος, διαμορφώνοντας δύο ακόμα προσωρινές αίθουσες και δύο εργαστήρια, χώροι που δεν κάλυπταν, φυσικά, τις αυξημένες ανάγκες.

Το Δημοτικό Σχολείο της Χώρας Άνδρου εξυπηρετεί 185 μαθητές, με πολλά προβλήματα και ελλείψεις. Η πράξη εμπίπτει στον συνολικότερο σχεδιασμό της Περιφέρειας για τη βελτίωση βασικών υποδομών και ενίσχυσης της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης, με βελτίωση της πρόσβασης και αύξηση της ελκυστικότητας του κτιρίου, με στόχο ένα περιβάλλον ασφαλές, ενεργειακά βελτιωμένο, που ανταποκρίνεται στις σύγχρονες προδιαγραφές και τις ανάγκες του μαθητικού δυναμικού της χώρας.

Ιστορικότητα του κτιρίου

Στην αποκατάσταση του παλιού κτιρίου ενυπάρχει ο αρχικός «σπόρος» της πρώτης κατασκευής, κατά τον 19ο αιώνα, καθώς τα υλικά δόμησης έχουν διατηρηθεί. Για τη μακρά ιστορία του κτιρίου, μας μιλά η Διευθύντρια του σχολείου: «Το σχολείο αποτελεί τοπίο με ιστορικό συμβολισμό. Μετά την καταστροφή της Παλιάς Πόλης το 1672, από τον πειρατή Hugues de Creveliers (Υγκ Ντε Κρεβελιέ), ο Τούρκος Αγάς έκτισε έναν πύργο σε αυτό το ύψωμα, τον πύργο του Αγά. Μετά την απελευθέρωση, το 1833, ο Θεόφιλος Καϊρης ζήτησε άδεια από το ελληνικό κράτος και σε μία συμβολική κίνηση γκρέμισε τον Πύργο, το σύμβολο της Οθωμανικής εξουσίας και με τα δομικά υλικά έχτισε στο σημείο το Σχολείο του (και Ορφανοτροφείο). Ο χώρος, από χώρος εξουσίας μετατράπηκε σε χώρο παιδείας και ανθρωπισμού». Ως ένα ιστορικό χρέος της τοπικής κοινωνίας, το όνομα του Θεόφιλου Καϊρη προστέθηκε στην επωνυμία του σχολείου.

Το χρονικό της επίμονης προσπάθειας

Σύμφωνα με την κα Κορκοδείλου, «Το 2011 ξεκίνησε συστηματική προσπάθεια για την ανέγερση του νέου σχολείου, σε συνεργασία του Δήμου Άνδρου και του αιμνηστού Δημάρχου κ. Ι. Γλυνού με την Περιφέρεια Ν. Αιγαίου, και τον Οκτώβρη του 2011 εγκρίθηκε από το Υπουργείο Παιδείας. Το τελικό ΦΕΚ εκδόθηκε τον Νοέμβρη του 2016, επί δημαρχίας Θ. Σουσουδά, ενώ το 2019, επί δημαρχίας Δ. Λοτσάρη και επάρχου Άνδρου Δ. Λάσκαρη, ολοκληρώθηκαν οι οριστικές μελέτες με τη χορηγία του αιμνηστού πλοιοκτήτη Γ. Καμπάνη. Στις αρχές του 2020 το έργο εντάχθηκε στο ΕΣΠΑ και δημοπρατήθηκε. Τον

περασμένο Νοέμβρη, εγκαινιάστηκε η νέα πτέρυγα, στην οποία έχει εγκατασταθεί το σχολείο και συνεχίζονται οι εργασίες ολικής ανακαίνισης του παλιού κτιρίου. Η μετεγκατάσταση του σχολείου έγινε σε κλίμα ενθουσιασμού, με την υποστήριξη του Δήμου Άνδρου και, κυρίως, την καταλυτική βοήθεια του Συλλόγου Γονέων!».

Ριζικές αλλαγές στο υφιστάμενο Κτίριο Α

Για το υπάρχον κτίριο, εμβαδού 515,67 τ.μ., προβλέπεται η καθαίρεση των λυόμενων αιθουσών, των επί μέρους χωρισμάτων, κουφωμάτων και δαπέδων, η στατική ενίσχυση του, καθώς και η νέα εσωτερική διαρρύθμισή του. Στη νέα του μορφή, το ισόγειο θα περιλαμβάνει τρεις αίθουσες εργαστηρίων (φυσικών επιστημών, αισθητικής αγωγής και πληροφορικής), αίθουσα πολλαπλών χρήσεων, που θα λειτουργεί και ως κλειστή αίθουσα γυμναστικής, και αίθουσα βιβλιοθήκης. Το υπόγειο θα έχει πρόσβαση απ' ευθείας από την αυλή και θα εξυπηρετεί βοηθητικές χρήσεις περιλαμβάνοντας χώρο αρχείου, γενική αποθήκη, λεβητοστάσιο και δεξαμενή καυσίμων.

Κατασκευή νέου δώροφου Κτιρίου Β

Η προσθήκη νέου τμήματος, με εμβαδόν 1.009,14 τ.μ., αποτελείται από ισόγειο και α' όροφο, σε σχήμα «Γ» και

και αφορά στη δημιουργία νέων αιθουσών και χώρων διοίκησης. Το ισόγειο θα περιλαμβάνει επτά αίθουσες διδασκαλίας, κυλικείο, αίθουσα φαγητού με κουζίνα και αποθήκη και χώρους υγιεινής μαθητών (αγοριών, κοριτσιών και ΑμεΑ), ενώ ο πρώτος όροφος θα φιλοξενεί πέντε αίθουσες διδασκαλίας και τους χώρους διοίκησης, αποθήκη σχολικών βιβλίων, χώρους υγιεινής προσωπικού και ΑμεΑ.

Αναδιαμόρφωση του αύλειου χώρου

Μετά την ανάπλαση, ο αύλειος χώρος θα διαθέτει γήπεδο μπάσκετ, ξύλινο στέγαστρο γυμναστικής με κεραμοσκεπή, χώρους πρασίνου, υπαίθριες βρύσες, ένα μικρό κτιστό αμφιθέατρο και καθιστικά, καθώς κι έναν μικρό λαχανόκηπο. Θα υπάρχει δυνατότητα στάθμευσης ΑμεΑ, ενώ μέσω διαδοχικών ραμπών εξασφαλίζεται η ανεμπόδιστη πρόσβαση προς την κεντρική αυλή. Επίσης, για την εξυπηρέτηση του πρώτου ορόφου, θα υπάρχουν δύο κλιμακοστάσια (ένα κλειστό πυροπροστατευόμενο και ένα ανοιχτό) και ανελκυστήρας.

Θετικός κοινωνικός αντίκτυπος

Όπως σημειώνει η κα Κορκοδείλου, «Το νέο διδακτήριο ήταν απαίτηση όλης της τοπικής κοινωνίας της ευρύτερης περιοχής της πρωτεύουσας του νησιού. Μαθητές, εκπαιδευτικοί, γονείς και, κατ' επέκταση η κοινωνία της περιοχής, το αισθάνονται δικό τους επίτευγμα. Ο Σύλ-

λογος Γονέων μας προσέφερε εξοπλισμό αλλά και πολλή προσωπική εργασία από τα μέλη του. Με κορηγία του Ιδρύματος Μωραϊτή, σχεδόν όλες οι τάξεις έχουν εξοπλιστεί με προβολείς και διαδραστικούς πίνακες. Χάρη σε κορηγίες ιδιωτών εξοπλίσαμε την κουζίνα του Ολοημέρου και αποκτήσαμε επιπλέον λάμπες. Σύντομα ελπίζουμε ότι θα έχει ολοκληρωθεί η διαμόρφωση των αθλητικών εγκαταστάσεων στο προαύλιο και θα αποκτήσουμε αίθουσα πολλαπλών χρήσεων και αίθουσα βιβλιοθήκης».

Η προσωπική ευγνωμοσύνη της Διευθύντριας, κας Μαργαρίτας Κορκοδείλου, που επί 34 χρόνια εκπαιδεύει τους μαθητές και τις μαθήτριες της Χώρας της Άνδρου, είναι εύγλωττη, για τη σημασία του νέου έργου, που παραδόθηκε στην τοπική κοινωνία με πόρους από το Περιφερειακό Πρόγραμμα Νοτίου Αιγαίου: «Θα ήθελα να εκφράσω τις πιο θερμές μου ευχαριστίες σε όλους όσους εργάστηκαν για την ανέγερση του νέου διδακτηρίου και συνεχίζουν να εργάζονται για την ολοκλήρωσή του. Ιδιαίτερα, τον τέως Δήμαρχο κ. Δ. Λοτσάρη, για την ευαισθησία και την αποφασιστικότητά του, τον κ. Δ. Λάσκαρη, ως Έπαρχο Άνδρου, και τον Περιφερειάρχη, κ. Γ. Χατζημάρκο, για τη συνεργασία και το αποτέλεσμα, τον εργολάβο και τους μηχανικούς για την απρόσκοπτη και χωρίς καθυστερήσεις εξέλιξη του έργου. Ένα μεγάλο ευχαριστώ σε όλους!».

Επιχορήγηση φορέων Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας

ΚοινΣΕΠ Καβίλια

Το Νότιο Αιγαίο είναι μία από τις τέσσερις Περιφέρειες (οι άλλες τρεις ήταν οι Περιφέρειες Βορείου Αιγαίου, Δυτικής Ελλάδας και Ηπείρου) που υλοποίησαν δράση επιχορήγησης φορέων Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας (ΚΑΛΟ) κατά την Προγραμματική Περίοδο 2014-2020 με συγχρηματοδότηση από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο και εθνικούς πόρους. Εντάχθηκαν συνολικά 18 υφιστάμενοι φορείς ΚΑΛΟ που δραστηριοποιούνται στην Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου με συνολικό προϋπολογισμό περίπου 1,5 εκ. ευρώ. Το μέγιστο ποσό επιχορήγησης έφτανε τις 100 χιλ. ευρώ και οι δαπάνες χρηματοδοτήθηκαν σε ποσοστό 100%. Κατά κύριο λόγο καλύφθηκαν δαπάνες μισθοδοσίας και σε μικρότερο βαθμό λειτουργικά έξοδα, δαπάνες δημοσιότητας, αγορά εξοπλισμού κ.ά.

Η δράση ολοκληρώθηκε στο τέλος Δεκεμβρίου του 2023. Με επιτυχία υλοποίησαν τα σχέδια τους οι 15 από τους 18 φορείς, που επιχορηγήθηκαν συνολικά με 1,21 εκ. ευρώ. Τα αποτελέσματα της δράσης είναι ιδιαίτερα ικανοποιητικά, αν λάβουμε υπόψη ότι οι απαιτήσεις ήταν αρκετά υψηλές και η πλειοψηφία των φορέων ΚΑΛΟ

δεν είχε εμπειρία συμμετοχής σε συγχρηματοδοτούμενες δράσεις στο παρελθόν. Όλοι οι φορείς κατέβαλαν μεγάλες προσπάθειες για να αξιοποιήσουν αυτή την ευκαιρία, ώστε να μπορούν να επιτελούν το έργο τους σε συστηματική βάση και να καταστούν βιώσιμοι στο μέλλον.

Σε αυτό το τεύχος παρουσιάζουμε τέσσερις από αυτούς τους φορείς που επιχορηγήθηκαν, δίνοντάς τους τον λόγο να περιγράψουν οι ίδιοι ποιοι είναι, ποιες δράσεις υλοποιούν και τι κατάφεραν μέσα από τη συμμετοχή τους στο πρόγραμμα.

ΚΟΙΝ.Σ.ΕΠ. «Καβίλια» - Ερμούπολη, Σύρος

Δράσεις βελτίωσης του φυσικού-οικιστικού περιβάλλοντος, ενίσχυση της αλληλεγγύης στην κοινωνική ζωή της κοινότητας και ανάδειξης της ανεξάρτητης πολιτιστικής παραγωγής

Η Κοινωνική Συνεταιριστική Επιχείρηση 'Καβίλια' ιδρύθηκε το 2020 με στόχο την προστασία και βελτίωση του φυσικού-οικιστικού περιβάλλοντος, την ενίσχυση της αλληλεγγύης στην κοινωνική ζωή της κοινότητας και

την ανάδειξη της ανεξάρτητης πολιτιστικής παραγωγής. Η Λιλιάννα - Άννα Αρεταίου, πρόεδρος της Διοικούσας Επιτροπής, περιγράφει: «Η προσπάθειά μας επικεντρώνεται στην ανάπτυξη μιας πρακτικής παιδαγωγικής για τον σχεδιασμό και την κατασκευή αντικειμένων και χώρων που παράγουν σχέσεις και βελτιώνουν τις συνθήκες διαβίωσης στην κοινότητα. Μας ενδιαφέρουν οι συλλογικές διαδικασίες όπου όλοι μαζί αποφασίζουμε, σχεδιάζουμε, βοηθάμε και μαθαίνουμε ο ένας από τον άλλο, κατασκευάζουμε αντικείμενα χρηστικά που υποστηρίζουν την κοινότητα και τις σχέσεις στο εσωτερικό της αλλά και άλλα αντικείμενα με συμβολική αξία, που ενεργοποιούν τη σκέψη μας γύρω από θέματα που μας απασχολούν ως άτομα, τοπικές ή και μεγαλύτερες κοινότητες (περιβάλλον – κλιματική κρίση, οικονομικές ανισότητες, προσφυγικό κλπ.). Επιδιώκουμε να τοποθετήσουμε την «κατασκευή» σε έναν συγκεκριμένο φυσικό χώρο, συνδέοντας βιωματικά την (υλική και άυλη) παραγωγή μέσα σε αυτόν με τις ανάγκες της κοινότητας, δημιουργώντας με τρόπο συμπεριληπτικό σημεία φιλόξενα για ανθρώπους, συναισθήματα και ιδέες».

Η ενίσχυση της επιχείρησης στο πλαίσιο της πράξης «Επιχορήγηση Φορέων Κοινωνικής & Αλληλεγγύης Οικονομίας (ΚΑΛΟ) στη Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου» αφορούσε κυρίως σε:

- α. κάλυψη λειτουργικών εξόδων,
- β. προμήθεια εξοπλισμού για την οργάνωση μετακινούμενου εκπαιδευτικού εργαστηρίου (ξυλουργικής) και
- γ. κάλυψη της μισθοδοσίας για μια θέση πλήρους απασχόλησης (21 μήνες).

Κατά τη διάρκεια της υλοποίησης (Μάρτιος 2022 – Νοέμβριος 2023) πραγματοποιήθηκαν:

1. εργαστήρια συμμετοχικού σχεδιασμού και χειροτεχνικής κατασκευής με τη συμμετοχή μαθητών δημοτικών σχολείων της Ερμούπολης,

2. συμμετοχικά κατασκευαστικά εργαστήρια στην κοινότητα με χρήση μετακινούμενης «βιβλιοθήκης εργαλείων»,
3. δύο «έργα αλληλεγγύης» στο πλαίσιο του ευρωπαϊκού προγράμματος 'Ευρωπαϊκό Σώμα Αλληλεγγύης' όπως επίσης μια 'Σύμπραξη Μικρής Κλίμακας' στο πλαίσιο του προγράμματος Erasmus+,
4. καλλιτεχνικές εκδηλώσεις (θέατρο σκιών, συναυλίες, εργαστήρια).

Ερευνητικό Κέντρο Άνδρου & Andros Routes

Δράσεις για τη φυσική & πολιτιστική κληρονομιά της Άνδρου

Η Αστική Μη Κερδοσκοπική Εταιρεία «Κέντρο Σύγχρονης Έρευνας & Δράσης για την Άνδρο», («Ερευνητικό Κέντρο Άνδρου») ιδρύθηκε στην Άνδρο το 2009. Βασικός σκοπός του φορέα, όπως μας λέει η Όλγα Καραγιάννη, διαχειρίστρια και συντονίστρια του εγχειρήματος, είναι η συνεισφορά στη βιωσιμότητα του νησιού, μετουσιώνοντας την έρευνα σε καλές πρακτικές για τη διαφύλαξη και δημιουργική ανάδειξη της φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς του νησιού. Τα εγχειρήματα και δράσεις του φορέα είναι τα εξής:

- εγχείρημα “Andros Routes” (2010-σήμερα): αναβίωση και διαρκής συντήρηση δικτύου 240km πεζοπορικών διαδρομών με Ευρωπαϊκές προδιαγραφές,
- εγχείρημα “Andros on Foot Festival” (Οκτώβριος 2018, 2019): διοργάνωση δύο πολυήμερων Φεστιβάλ Πεζοπορίας,
- εγχείρημα «Καθαρή, Πράσινη Άνδρος» (2020-2022): ευαισθητοποίηση και ενημέρωση για τις διαθέσιμες δυνατότητες διαχείρισης απορριμμάτων στην Άνδρο.

Από το 2020 έως σήμερα πραγματοποιούνται και άλλες δράσεις, σε επιλεγμένες περιοχές του νησιού, με τη συνεργασία τοπικών πολιτιστικών συλλόγων (καταγραφή προφορικής ιστορίας, σεμινάρια τοπικών ξεναγών, προώθηση τοπικών προϊόντων, μελέτη παραδοσιακής διαχείρισης νερού, κ.α.). Με τη χρηματοδότηση από το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Νοτίου Αιγαίου 2014-2020, μέσω της δράσης «Ανακαλύπτοντας την κληρονομιά της Άνδρου» υλοποιήθηκαν τα εξής:

- ανάπτυξη ψηφιακού εργαλείου καταγραφής, χαρτογράφηση και φωτογράφιση σημείων ενδιαφέροντος πεζοπορικού δικτύου 240 km. Καταγράφηκαν συνολικά 4.244 σημεία, μεταξύ άλλων 951 σημεία φυσικού ενδιαφέροντος και 1073 σημεία ανθρώπινων κατασκευών. Καταγράφηκαν 302 ζημιές σε ξερολιθικούς τοίχους κατά μήκος των διαδρομών και 1305 διασταυρώσεις με οδούς,
- βιβλιογραφική έρευνα για επιλεγμένα σημεία ενδιαφέροντος και συγγραφή πάνω από 400 σύντομων πληροφοριακών κειμένων,
- σχεδιασμός ενημερωτικού φυλλαδίου για τα επιχειρήματα του φορέα με έμφαση στο πεζοπορικό δίκτυο.

Τέλος, η κυρία Καραγιάννη σημειώνει πως «μέσω της δράσης υλοποιήθηκαν ποικίλες εργασίες για τη διαμόρφωση του χώρου των γραφείων (αρχιτεκτονική μελέτη, σχεδιασμός επίπλων εργασίας, ηλεκτρολογικός σχεδιασμός και μελέτη φωτισμού, διαμόρφωση χώρων, επιγραφές κλπ) και τον πλήρη εξοπλισμό του (μεταξύ άλλων, videoprojector, ηχητικό σύστημα, ξυλόσομπα, μικρό ψυγείο, είδη κουζίνας κλπ), ο οποίος μπορεί να φιλοξενήσει δράσεις 40 ατόμων. Στον χώρο γραφείου έχουν φιλοξενηθεί ήδη δύο σεμινάρια εκπαίδευσης Ευρωπαίων ειδικών σε εξειδικευμένη πιστοποίηση ποιότητας πεζοπορικών διαδρομών και επιμόρφωσης τοπικών παραγωγών Άνδρου στην προβολή των προϊόντων τους σε συνάρτηση με την κληρονομιά της Άνδρου, ενώ σύντομα θα ακολουθήσουν και άλλες δράσεις που προγραμματίζουμε».

ΚΟΙΝ.Σ.ΕΠ. “MyPefkos” - Λίνδος Ρόδου

Δράσεις καθαρισμού, συντήρησης και ασφάλειας του οικισμού

Η ΚΟΙΝ.Σ.ΕΠ. “MyPefkos” είναι μια ομάδα ντόπιων επιχειρηματιών που είναι αφοσιωμένοι στο να διατηρήσουν το χωριό «Πεύκοι», στη Λίνδο της Ρόδου, έναν προορισμό διακοπών που όλοι θα αγαπάνε. Σύμφωνα με τον Κώστα Μιγκό, πρόεδρο της ΚΟΙΝ.Σ.ΕΠ, «Προσπαθούμε να κρατήσουμε την περιοχή ένα ασφαλές, καθαρό και όμορφο μέρος χρησιμοποιώντας τα δικά μας χέρια, τις δικές μας “καρδιές”, τις δικές μας ομαδικές προσπάθει-

ες και πόρους. Καθ’ όλη τη διάρκεια του έτους αναλαμβάνουμε έργα καθαρισμού, ασφάλειας, συντήρησης και υποστηρίζουν, αλλά και χρηματοδοτούν, τοπικές φιλανθρωπικές οργανώσεις».

Η ομάδα επέλεξε να αυτοαποκαλείται «MyPefkos» γιατί αυτό είναι για αυτούς ο Πεύκος: είτε μεγάλωσαν εδώ, είτε περάσανε μεγάλα κομμάτια της παιδικής τους ηλικίας στην περιοχή αυτή, επιλέγουν να κερδίζουν τα προς το ζην εδώ και θέλουν να κρατήσουν τον Πεύκο στην καλύτερη δυνατή κατάσταση για τους ίδιους, τους επισκέπτες, για τις οικογένειές τους. «Η ομάδα “MyPefkos” έχει αποστολή να κάνει το χωριό ένα καλύτερο μέρος να ζεις», συμπληρώνει ο κύριος Μιγκός.

Στις δράσεις της ΚΟΙΝ.Σ.ΕΠ. συμπεριλαμβάνονται:

- **δράσεις καθαριότητας:** αγορά και τοποθέτηση κάδων απορριμμάτων στον οικισμό και στις παραλίες, αγορά ειδικού οχήματος με ανατροπή για τις ανάγκες του οικισμού, δήμερος οδοκαθαρισμός, αγορά κοντέινερ για αποθηκευτικό χώρο των υλικών και εξοπλισμού συντήρησης, χωματουργικές εργασίες,
- **αναβάθμιση της ποιότητας του περιβάλλοντος χώρου:** αλλαγή κεντρικού φωτισμού στον οικισμό και στην παραλία και αντικατάσταση από καινούργια φωτιστικά, αγορά κολώνων αυτόνομου ηλεκτροφωτισμού φωτοβολταϊκού τύπου, τοποθέτηση χτιστών καθιστικών σε διάφορα μέρη του οικισμού, εξωραϊσμός υφιστάμενων επιγραφών και τοποθέτηση νέων ενημερωτικών επιγραφών από ξύλο με τα σημεία ενδιαφέροντος της περιοχής, κατασκευή ραμπών για πρόσβαση ΑμεΑ), συντήρηση δημόσιων τουαλετών, ντους και αλλακτηρίων των παραλιών, κατασκευή ειδικών χώρων για σίτιση αδέσποτων ζώων, φιλοξενία κτηνιάτρων από Αγγλία για μαζική στείρωση γατών,
- **αναβάθμιση της ασφάλειας:** κατασκευή και τοποθέτηση προστατευτικού κάγκελου στην κεντρική παραλία προς αποφυγή ατυχημάτων, περιφράξεις, αποψιλώσεις δασυλλίων, ψεκάσματα, διαβάσεις πεζών, πεζοδρόμια,
- **δράσεις προβολής τοπικών επιχειρήσεων:** τοποθετήθηκαν ξύλινα κίοσκια – χάρτες, με κατηγοριοποίηση των επιχειρήσεων, αγορά ταμειακών μηχανών για τη νόμιμη λειτουργία, οργάνωση εκπαιδευτικών σεμιναρίων και ημερίδων για τους τοπικούς επιχειρηματίες,
- **δράσεις τουριστικής προβολής:** απόκτηση Μπλε Σημαίας στην κεντρική παραλία, κατασκευή δυναμικού Portal Internet, εκτύπωση εντύπων, χαρτών, cart postal, αφισών για την εξυπηρέτηση των τουριστών με χάρτη του νησιού, επαγγελματική φωτογράφιση

και βιντεοσκόπηση του οικισμού, τοποθέτηση live camera σε διάφορα μέρη του οικισμού, προβολή μέσω των social media, δημιουργία e-shop,

- **προώθηση της συνεργασίας με άλλους τοπικούς φορείς και συλλόγους:** σε συνεργασία με τον ορειβατικό σύλλογο Ρόδου χαρακτήκαν 14 διαδρομές αναρρίχησης στους βράχους «Κανόνια του Ναβαρόνε», σε συνεργασία με το APOLLON TRIATHLON CLUB διοργανώθηκε η διεξαγωγή τρίαθλου αγώνισματος, σε συνεργασία με την Εκκλησιαστική Επιτροπή καθιερώθηκε το Φεστιβάλ Γεύσης και Παράδοσης,
- **δράσεις προβολή των Πευκών:** ανάδειξη και προβολή των Πευκών και της Λίνδου σε συμπαραγωγή με το κανάλι ART TV και μέσω τοπικών ραδιοφωνικών και τηλεοπτικών σταθμών, οργάνωση του «PEFKOS BECH FESTIVAL», συμμετοχή σε διεθνείς εκθέσεις τουρισμού, διανομή 1500 ημερολογίων My Pefkos σε σχολεία του νησιού, συμμετοχή στο συνέδριο TEDXRhodes, βράβευση με τιμητικές πλακέτες επαναλαμβανόμενων επισκεπτών αλλά και ευεργετών της περιοχής, καθώς και δωρεές και φιλανθρωπίες.

Κοινωνικός Συνεταιρισμός του Τομέα Ψυχικής Υγείας Δωδεκανήσου (ΚοιΣΠΕ)

Δράσεις επαγγελματικής αποκατάστασης ατόμων με ψυχοκοινωνικά προβλήματα

Ο Κοινωνικός Συνεταιρισμός του Τομέα Ψυχικής Υγείας Δωδεκανήσου (ΚοιΣΠΕ) είναι Μονάδα Ψυχικής Υγείας και κοινωνική επιχείρηση που αποσκοπεί στην επαγγελματική αποκατάσταση ατόμων με ψυχοκοινωνικά προβλήματα. Όπως αναφέρει ο Ανδρέας Γεωργίου, Πρόεδρος Δ.Σ. και Νόμιμος Εκπρόσωπος του ΚοιΣΠΕ, πρόκειται για τον πρώτο ΚοιΣΠΕ που ιδρύθηκε στην Ελλάδα και λειτουργεί από το 2002. Στις δραστηριότητες και τα παραγόμενα προϊόντα του ΚοιΣΠΕ περιλαμβάνονται:

- Η μονάδα μελισσοκομίας και τυποποίησης μελιού: Το μέλι Λέρου «ARTEMIS», ένα προϊόν εξαιρετικής ποιότητας και θεραπευτικής αξίας, είναι το πρώτο τυποποιημένο προϊόν κοινωνικής επιχειρηματικότητας στην Ελλάδα από το 2004,
- Η βιολογική καλλιέργεια Αρωματικών Φαρμακευτικών Φυτών, υψηλής αγροδιατροφικής αξίας, και το εργαστήριο τυποποίησης βοτάνων Λέρου «ARTEMIS»,
- Το εργαστήριο παραγωγής χειροποίητων γλυκών και αλμυρών εδεσμάτων Μεσογειακής διατροφής,
- Το εργαστήριο ειδών λαϊκής τέχνης και χειροποίητων από φυσικά και ανακυκλώσιμα υλικά,
- Το επισκέψιμο αγρόκτημα «Caserma των Βοτάνων». Η λειτουργία του αγροκτήματος συνδέεται με την

Κοινωνικός Συνεταιρισμός του Τομέα Ψυχικής Υγείας Δωδεκανήσου

καλλιέργεια βοτάνων καθώς και με την ανάπτυξη ενός πρότυπου κέντρου προστασίας και αναπαραγωγής μελισσών. Στην καρδιά του κτήματος στέκει επιβλητικά ένα ιστορικό μνημείο – απομεινάρι της Ιταλοκρατίας – ένας εγκαταλελειμμένος στρατώνας (caserma), ο οποίος αποκαταστάθηκε με σεβασμό και μετατράπηκε σε πολυχώρο δημιουργικών και εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων αλλά και σε κατάστημα για τα προϊόντα του ΚοιΣΠΕ. Η Caserma είναι ένας βιωματικός προορισμός όπου οι επισκέπτες μπορούν να γνωρίσουν τον κόσμο των βοτάνων της Λέρινης γης και τη θαυμαστή κοινωνία της μέλισσας. Παράλληλα, προσφέρει την ευκαιρία για ένα ταξίδι στην πλούσια και ταραχώδη ιστορία του νησιού, στην τοπική παράδοση, σε γαστρονομικές εμπειρίες και τη γνωριμία με τα προϊόντα του συνεταιρισμού.

Σύμφωνα με τον κ. Γεωργίου, «Με την αξιοποίηση των πόρων της Δράσης “Επιχορήγηση Φορέων Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας στην Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου” του ΕΠ Νοτίου Αιγαίου 2014-2020, ενισχύθηκε σημαντικά η λειτουργία της Caserma με την αύξηση της απασχόλησης, κυρίως ατόμων με ψυχοκοινωνικά προβλήματα, με ενέργειες βελτίωσης της συσκευασίας των προϊόντων και δράσεις προβολής και προώθησης των παραγόμενων προϊόντων».

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Ο Πολιτισμός στηρίζει την ανάπτυξη και την κοινωνική συνοχή

Η Υπουργός Πολιτισμού Λίνα Μενδώνη κατά την ομιλία της

Μια εκδήλωση του Υπουργείου Πολιτισμού στην Εθνική Πινακοθήκη

Στις 27 Φεβρουαρίου το Υπουργείο Πολιτισμού και η Επιτελική Δομή ΕΣΠΑ του Υπουργείου, διοργάνωσαν εκδήλωση με τον τίτλο «Ο Πολιτισμός ως παράγοντας οικονομικής ανάπτυξης και κοινωνικής συνοχής». Πραγματοποιήθηκε στο Αμφιθέατρο της Εθνικής Πινακοθήκης, η οποία επεκτάθηκε με χρηματοδότηση από το ΕΣΠΑ.

Την εκδήλωση προλόγισε Συραγώ Τσιάρα, Διευθύντρια της Εθνικής Πινακοθήκης – Μουσείου Αλεξάνδρου Σούτσου, και ακολούθησε ομιλία της Υπουργού Πολιτισμού Λίνας Μενδώνη.

Παρουσιάστηκαν τα έργα Πολιτισμού που χρηματοδοτήθηκαν από τα Επιχειρησιακά Προγράμματα του ΕΣΠΑ 2014-2020 από τον Ιωάννη Μυλωνά, Προϊστάμενο της Επιτελικής Δομής. Ειδική αναφορά έγινε και στο έργο

της αποκατάστασης του Ναού Επισκοπής Σικίνου, που χρηματοδοτήθηκε από το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Νοτίου Αιγαίου 2014-2020, στο οποίο απονεμήθηκε το βραβείο Eurora Nostra το 2022. Αμέσως μετά παρουσιάστηκε η μελέτη αποτίμησης των κοινωνικοοικονομικών επιπτώσεων των έργων Πολιτισμού στο ΕΣΠΑ 2014-2020 από τον Σωτήρη Μπατζιά, εκ μέρους της εταιρείας Partner - Strategy Consulting, Deloitte που την εκπόνησε.

Ένα από τα πιο ενδιαφέροντα συμπεράσματα της μελέτης είναι και το ότι η υλοποίηση έργων πολιτισμού είχε σαν αποτέλεσμα τη δημιουργία πολλαπλασιαστική παραγόμενου προϊόντος για την ελληνική οικονομία της τάξεως του 3,44, που είναι αυξημένος σε σχέση με τον αντίστοιχο δείκτη της προηγούμενης προγραμματικής περιόδου (3,16). Ο δείκτης αυτός σημαίνει ότι για κάθε ευρώ που επενδύθηκε σε έργο πολιτισμού, δημιουργήθηκε στην οικονομία υπερτριπλάσιο προϊόν. Το μεγαλύ-

τερο ποσοστό (60%) οφείλεται στην ίδια την κατασκευή, ενώ το υπόλοιπο εξίσου σημαντικό ποσοστό αφορά τις επιπτώσεις στον τομέα του τουρισμού μέσω της επίδρασης των επιχειρήσεων που λειτουργούν γύρω από τους χώρους των εγκαταστάσεων. Είναι ευνόητο ότι το αναπτυξιακό αυτό αποτέλεσμα γίνεται σημαντικότερο όσο μεγαλύτερη είναι η επισκεψιμότητα των χώρων που χρηματοδοτούνται, στους οποίους ακόμη και χαμηλές επενδύσεις μπορούν να δημιουργήσουν μεγάλες αποδόσεις.

Ακολούθησαν πολύ ενδιαφέρουσες παρουσιάσεις για τρία σημαντικά έργα που χρηματοδοτήθηκαν επιτυχώς στο πλαίσιο του ΕΣΠΑ:

- «Ολοκλήρωση κτιριακού συγκροτήματος Εθνικής Πινακοθήκης / Β' φάση υλοποίησης» από την Ιωάννα Καράνη, Προϊσταμένη της Διεύθυνσης Προστασίας και Αναστήλωσης Νεωτέρων και Σύγχρονων Μνημείων,
- «Εμπλουτισμός των ψηφιακών συλλογών των κινητών Μνημείων του Υπουργείου Πολιτισμού και

Αθλητισμού και ανάπτυξη νέου πληροφοριακού συστήματος του Εθνικού Αρχείου Μνημείων» από τη Μαρία – Ξένη Γαρέζου, Προϊσταμένη της Διεύθυνσης Διαχείρισης Εθνικού Αρχείου Μνημείων, και

- «Επιχορήγηση του Φεστιβάλ Κινηματογράφου Θεσσαλονίκης» από τον Ορέστη Ανδρεαδάκη, Καλλιτεχνικό Διευθυντή του Φεστιβάλ.

Μετά τη συζήτηση, με την οποία ολοκληρώθηκε η εκδήλωση, η Συραγώ Τσιάρα ξενάγησε με μοναδικό τρόπο τους παρευρισκόμενους στην πολύ ενδιαφέρουσα έκθεση «Αστυγραφία / Urbanography. Η ζωή της πόλης τις δεκαετίες 1950 - 1970» που φιλοξενούνται στην αίθουσα Περιοδικών Εκθέσεων του Κεντρικού Κτιρίου της Εθνικής Πινακοθήκης. Μια έκθεση με 202 εικαστικά έργα που συνδυάζονται με προβολή αποσπασμάτων από κινηματογραφικές ταινίες, η οποία είχε στόχο να διερευνήσει της εκδοχές του αστικού βιώματος στην ελληνική τέχνη κατά τις δεκαετίες 1950-1970 μέσα από το βλέμμα εικαστικών δημιουργών και κινηματογραφιστών.

Η Διευθύντρια της Εθνικής Πινακοθήκης – Μουσείου Αλεξάνδρου Σούτσου, Συραγώ Τσιάρα, ξενάγει τους συμμετέχοντες στην έκθεση «Αστυγραφία»

Με τη συγχρηματοδότηση
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Νοτίου Αιγαίου 2014-2020 - Ένα ακόμη Πρόγραμμα ολοκληρώθηκε με επιτυχία για το Νότιο Αιγαίο

Ανάδειξη αρχαιολογικού χώρου Φιλερήμου Ρόδου

Στις 31/12/2023 έληξε η περίοδος υλοποίησης για το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Νοτίου Αιγαίου 2014-2020, που όπως ήταν αναμενόμενο βάσει της πορείας του έληξε με τον καλύτερο τρόπο, αφού κατάφερε όχι μόνο να απορροφήσει πλήρως τους πόρους του (€154,8 εκ.), αλλά και να τους υπερκαλύψει.

Η πολύ καλή αυτή πρόοδος του Προγράμματος επέτρεψε να μεταφερθεί ένας σημαντικός αριθμός έργων και δράσεων στο νέο Πρόγραμμα της περιόδου 2021-2027. Έτσι με την έναρξη υλοποίησης του Περιφερειακού Προγράμματος «Νότιο Αιγαίο» 2021-2027 μεταφέρθηκαν 26 έργα και δράσεις, συνολικού προϋπολογισμού €30,2 εκ., ενώ 3 ακόμη εντάχθηκαν στο νέο Πρόγραμμα ως τμηματοποιημένα έργα.

Υλοποιήθηκαν 4.408 έργα και δράσεις συνολικού προϋπολογισμού €221,7 εκ. (143,2%), ενώ οι δαπάνες έφτασαν σε €188,6 εκ. (121,8%).

Είναι σημαντικό όμως να δούμε πιο αναλυτικά το τι πέτυχε το Πρόγραμμα, ανά Άξονα Προτεραιότητας.

Άξονας Προτεραιότητας 1 «Ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και της καινοτομίας»

Χρηματοδοτήθηκαν 4.201 πράξεις, συνολικού προϋπολογισμού €61,7 εκ., με νομικές δεσμεύσεις €61,7 εκ., πληρωμές €54,6 εκ. και υλοποιήθηκαν:

- 6 ερευνητικές υποδομές του Πανεπιστημίου Αιγαίου και του Ελληνικού Κέντρου Θαλασσίων Ερευνών (ΕΛΚΕΘΕ) / απασχολήθηκαν 30 ερευνητές,
- 8 ψηφιακές εφαρμογές στον τομέα του πολιτισμού για τον εμπλουτισμό του τουρισμού εμπειρίας,
- η επέκταση του Εθνικού Δικτύου Τηλεϊατρικής στα νησιά της Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου / δημιουργήθηκαν 20 νέοι σταθμοί κυρίως σε μικρά νησιά.

Επίσης ενισχύθηκαν:

- μικρομεσαίες επιχειρήσεις μέσω της παροχής επενδυτικών Δανείων ή και Δανείων Κεφαλαίου Κίνησης με ευνοϊκούς όρους με το 40% του κάθε δανείου να χρηματοδοτείται άτοκα από το Ταμείο Επιχειρηματικότητας II (ΤΕΠΙΧ II), προϋπολογισμού €5 εκ.,

- 57 επενδυτικά σχέδια νέων τουριστικών μικρομεσαίων επιχειρήσεων,
- 4.130 μικρές και πολύ μικρές επιχειρήσεις του Νοτίου Αιγαίου οι οποίες έλαβαν €38,1 εκ., μέσω παροχής κεφαλαίου κίνησης προκειμένου να αντιμετωπιστούν τα προβλήματα ρευστότητας που προκάλεσε η πανδημία covid-19,
- 6 συνεργατικά σχήματα επιχειρήσεων με ερευνητικούς φορείς, με στόχο τον σχεδιασμό ή και την ανάπτυξη καινοτόμων προϊόντων και υπηρεσιών.

Ερευνητική υποδομή Υδροβιολογικού Σταθμού Ρόδου

Ενεργειακή αναβάθμιση κτιριακού συγκροτήματος Λυκείων Σύρου

Νάξος, Νησίδα μουσείων Κάστρου (Φωτογραφία: Αντωνία Μαρκοβίτη)

Άξονας Προτεραιότητας 2 «Αειφορική ανάπτυξη και διαχείριση των πόρων»

Χρηματοδοτήθηκαν 34 πράξεις, συνολικού προϋπολογισμού €39,6 εκ., με νομικές δεσμεύσεις €35,4 εκ., πληρωμές €26,3 εκ. και υλοποιήθηκαν:

- παρεμβάσεις ενεργειακής αναβάθμισης 3 σχολικών συγκροτημάτων στη Σύρο καθώς και 1 κλειστού γυμναστηρίου στη Σαντορίνη, που συμβάλλουν στη μείωση της ετήσιας πρωτογενούς κατανάλωσης ενέργειας των δημόσιων κτηρίων στην Περιφέρεια,
- παρεμβάσεις βελτίωσης ενεργειακής απόδοσης κατοικιών από τις οποίες ωφελήθηκαν 530 νοικοκυριά,
- προμήθεια εξοπλισμού για το Πυροσβεστικού Σώμα που αφορά σε 13 πυροσβεστικά οχήματα που επιχειρούν σε 7 νησιά και λοιπό πυροσβεστικό εξοπλισμό,
- 1 έργο αντιπλημμυρικής προστασίας στη Ρόδο και η προμήθεια 5 οχημάτων για τους Δήμους Ρόδου, Κω, και Άνδρου με τον πληθυσμό που επωφελείται από πρόληψη κινδύνου πλημμύρας να ανέρχεται σε 149.000 άτομα,
- 14 έργα ύδρευσης που αφορούν αντικατάσταση - επέκταση δικτύων και μονάδες αφαλάτωσης νερού στα νησιά Ρόδο, Κω, Άνδρο, Μήλο, Σύρο, Θήρα, Πάρο, Νάξο και Μύκονο / με τον πληθυσμό που εξυπηρετείται από βελτιωμένες υπηρεσίες ύδρευσης να ανέρχεται σε 64.628 άτομα,

- 5 έργα προστασίας και ανάδειξης φυσικών πόρων (πάρκο Ροδίνη, Προστατευόμενη περιοχή Καρπάθου, Κοιλιάδα Πεταλούδων, περιοχές δικτύου NATURA 2000 στον Νομό Κυκλάδων, Ρεματιά Ψίνθου), με την επιφάνεια οικοτόπων που αποκτούν καλύτερο καθεστώς διατήρησης να ανέρχεται στα 110.000 εκτάρια,
- 2 έργα αστικής ανάπτυξης, στο πλαίσιο της Στρατηγικής Βιώσιμης Αστικής Ανάπτυξης στην περιοχή Κόβα Δήμου Ρόδου,
- 2 έργα ανάδειξης αρχαιολογικών χώρων και 1 μουσείο από τα οποία τα δύο αποτελούν τμηματοποιημένα έργα και η Β' φάση τους θα ολοκληρωθεί την επόμενη περίοδο.

Άξονας Προτεραιότητας 3 «Βελτίωση βασικών υποδομών»

Χρηματοδοτήθηκαν 33 πράξεις, συνολικού προϋπολογισμού €45,1 εκ., με νομικές δεσμεύσεις €43,1 εκ., πληρωμές €40,3 εκ. και υλοποιήθηκαν:

- 8 έργα που αφορούν κατασκευή ή επέκταση κτιριακών εγκαταστάσεων στην Α' βάρθια, Β' βάρθια και προσχολική εκπαίδευση, με αποτέλεσμα 1.600 και

πλέον μαθητές να επωφελούνται από βελτιωμένες υποδομές,

- 2 έργα που αφορούν προμήθεια εργαστηριακού εξοπλισμού και εξοπλισμού ΤΠΕ που διατέθηκε σε όλες τις σχολικές μονάδες πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης,
- 2 έργα που αφορούν εξοπλισμό σύγχρονης τεχνολογίας στις Ακαδημίες Εμπορικού Ναυτικού Σύρου και Καλύμνου ενισχύοντας την επαγγελματική εκπαίδευση,
- ολοκλήρωση του οδικού δικτύου Αεροδρόμιο - Φηρά - Βουρβούλο - Οία στη Θήρα που είχε ξεκινήσει από την προηγούμενη προγραμματική περίοδο,
- προμήθεια και εγκατάσταση Συστημάτων Ασφαλείας Λιμενικών Εγκαταστάσεων στα λιμάνια της Ρόδου και της Σύρου,
- βελτίωση ασφάλειας σε 483 χλμ. επαρχιακού οδικού δικτύου στα μεγαλύτερα νησιά των Κυκλάδων,
- προμήθεια 39 οχημάτων και λοιπού εξοπλισμού για τις αστυνομικές υπηρεσίες της Περιφέρειας με στόχο την οδική ασφάλεια,
- 6 έργα κατασκευής / αποπεράτωσης βρεφονηπιακών σταθμών από τα οποία θα ωφελούνται 385 βρέφη και νήπια,
- 1 Στέγη Υποστηριζόμενης Διαβίωσης ΑμεΑ στην Κάλυμνο και 1 Κέντρο Σίτισης και Παροχής Βασικής Πρωτοβάθμιας Φροντίδας Υγείας Ευπαθών Ομάδων Πληθυσμού στην Τήνο,
- νέο Νοσοκομείου Καρπάθου, δυναμικότητας 22, κλινών,
- προμήθεια ιατροτεχνολογικού εξοπλισμού των νοσοκομείων Ρόδου, Κω, Καλύμνου, Σύρου και Νάξου,
- προμήθεια 20 ασθενοφόρων για τις ανάγκες του ΕΚΑΒ σε Ρόδο (6), Κω, Κάρπαθο, Κάλυμνο, Λέρο, Σύρο (3), Νάξο (2), Θήρα, Μύκονο, Πάρο (2) και Τήνο.

Άξονας Προτεραιότητας 4 «Πρώθηση της κοινωνικής ένταξης - Ανάπτυξη ανθρώπινου δυναμικού»

Χρηματοδοτήθηκαν 120 δράσεις, συνολικού προϋπολογισμού €57 εκ., με νομικές δεσμεύσεις €57 εκ., πληρωμές €48,9 εκ. και υλοποιήθηκαν:

- δράσεις με στόχο την αναβάθμιση προσόντων και την υποστήριξη της ένταξης στην αγορά εργασίας ανέργων καθώς και την ανάπτυξη δεξιοτήτων αυτοαπασχολούμενων και εργαζομένων. Από τις δράσεις κατάρτισης, ωφελήθηκαν πάνω από 700 άτομα,
- δράσεις εναρμόνισης οικογενειακής και επαγγελματικής ζωής (χορήγηση voucher σε δικαιούχους γο-

Βρεφονηπιακός Σταθμός Εμπορείου Θήρας

νείς για τα τροφεία βρεφονηπιακών σταθμών και κέντρων δημιουργικής απασχόλησης). Από τα προγράμματα αυτά από το 2015 έως το 2022 ωφελήθηκαν πάνω από 700-800 οικογένειες κατ' έτος,

- εξειδικευμένη εκπαιδευτική υποστήριξη, για την ένταξη μαθητών με αναπηρία ή και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες (απασχόληση εξειδικευμένου προσωπικού σε σχολικές μονάδες). Τα έργα κάλυψαν 9 σχολικά έτη και κάθε χρόνο ωφελήθηκαν από το πρόγραμμα 12-15 σχολεία και αντίστοιχος αριθμός μαθητών,
- δράσεις παροχής υπηρεσιών ψυχικής υγείας από μία δομή στη Ρόδο (ΠΑΝΑΚΕΙΑ) και τρεις κινητές μονάδες στα νησιά των Κυκλάδων, ωφελήθηκαν πάνω από 5.000 άτομα,
- δράσεις αντιμετώπισης των εξαρτήσεων μέσω ενός Πολυδύναμου Κέντρου και μίας Κινητής Μονάδας στη Ρόδο και ενίσχυσης των Κέντρων Πρόληψης σε Σύρο, Πάρο, Ρόδο και Κω, ωφελήθηκαν πάνω από 1.900 άτομα,
- λειτουργία μίας Τοπικής Ομάδας Υγείας (ΤΟΜΥ) στην Κω,
- δράση ενίσχυσης όλων των δομών υγείας με 204 άτομα επικουρικό προσωπικό, για την ανταπόκριση του συστήματος υγείας στις αυξημένες ανάγκες λόγω της επιδημίας COVID-19 στην Περιφέρεια,
- λειτουργία Κέντρων Συμβουλευτικής Υποστήριξης και Ξενώνων Φιλοξενίας γυναικών θυμάτων βίας. Τα Κέντρα Συμβουλευτικής λειτουργούν σε Ρόδο, Κω και Σύρο και ο Ξενώνας στη Ρόδο. Από τις αρχές του 2016, οπότε και ξεκίνησαν να χρηματοδοτούνται από το ΕΠ Νοτίου Αιγαίου, τα συμβουλευτικά κέντρα έχουν εξυπηρετήσει περίπου 1.250 άτομα ενώ ο ξενώνας έχει φιλοξενήσει περίπου 125 γυναίκες και παιδιά,
- δράσεις βελτίωσης των παρεχόμενων κοινωνικών υπηρεσιών, μέσω χρηματοδότησης της λειτουργίας

των παρακάτω δομών:

- 13 Κέντρα Κοινότητας που καλύπτουν όλη την Περιφέρεια. Στα Κέντρα Κοινότητας έχουν απευθυνθεί μέχρι σήμερα 9.500 περίπου άτομα,
- 2 Κοινωνικά Φαρμακεία και 1 Δομή Σίτισης. Η δομή σίτισης στη Ρόδο αφορά 150 ωφελούμενους, ενώ από τα κοινωνικά φαρμακεία στη Νάξο και τη Ρόδο έχουν ωφεληθεί περισσότερα από 300 άτομα έως σήμερα,
- 5 Κέντρα Ημερήσιας Φροντίδας Ηλικιωμένων που αφορούν περί τους 100 ωφελούμενους.
- 3 Στέγες Υποστηριζόμενης Διαβίωσης (ΣΥΔ) για ΑμεΑ στη Ρόδο. Οι δομές υποστηρίζουν την αυτόνομη διαβίωση 14 ατόμων με νοητική στέρση και στοχεύουν στη βελτίωση της ποιότητας ζωής τους, τη μετάβαση από την ιδρυματική φροντίδα στη φροντίδα σε επίπεδο τοπικής κοινότητας καθώς και στη πρόληψη φαινομένων περιθωριοποίησης, κοινωνικού αποκλεισμού και καταπολέμησης των διακρίσεων,
- 1 Κέντρο Διημέρευσης - Ημερήσιας Φροντίδας Ατόμων με Αναπηρία στη Ρόδο. που εξυπηρετεί 20 ωφελούμενους,
- επιχορήγηση 16 Φορέων Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας στην Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου,
- 42 επενδυτικά σχέδια ενίσχυσης υπό σύσταση και υφιστάμενων, Πολύ Μικρών και Μικρών Επιχειρήσεων.

Στέγες Υποστηριζόμενης Διαβίωσης ΑμεΑ στη Ρόδο

Μήλος, Κέντρο Κοινότητας (Φωτογραφία: Μαριάνθη Ξυνταριανού)

Άξονας Προτεραιότητας 5 «Ενίσχυση της περιφερειακής συνοχής»

Χρηματοδοτήθηκαν 15 πράξεις, συνολικού προϋπολογισμού €14,4 εκ., με νομικές δεσμεύσεις €14,4 εκ., πληρωμές €14,3 εκ. και υλοποιήθηκαν:

- 5 έργα ύδρευσης, που αφορούν αντικατάσταση - επέκταση δικτύων και μονάδες αφαλάτωσης νερού στην Ηρακλεία, τη Φολέγανδρο, την Ίο, την Κίμωλο και τα Κουφονήσια,
- 1 έργο επεξεργασίας λυμάτων στη Χάλκη,
- 3 έργα πολιτισμού, που αφορούν τη δημιουργία μουσείων στην Κύθνο, και στην Τήλο καθώς και την στερέωση - αποκατάσταση του Ναού Επισκοπής Σικίνου,
- βελτίωση της ασφάλειας στο επαρχιακό οδικό δίκτυο του συνόλου των μικρών νησιών των Κυκλάδων, συνολικού μήκους 136 χλμ,
- προμήθεια εξοπλισμού για την ενίσχυση όλων των δομών πρωτοβάθμιας φροντίδας υγείας των μικρών νησιών της Περιφέρειας και η προμήθεια 21 ασθενοφόρων στα μικρά νησιά,
- 2 έργα συνολικού προϋπολογισμού €4,3 εκ. αφορούν κατασκευή ή επέκταση κτιριακών εγκαταστάσεων στην Α'βάθμια εκπαίδευση στη Σίφνο και την Αμοργό, από τα οποία ωφελούνται 420 παιδιά,
- 2 έργα που αφορούν προμήθεια εξοπλισμού για όλες τις σχολικές μονάδες πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης στα μικρά νησιά.

Αποκατάσταση ναού Επισκοπής Σικίνου

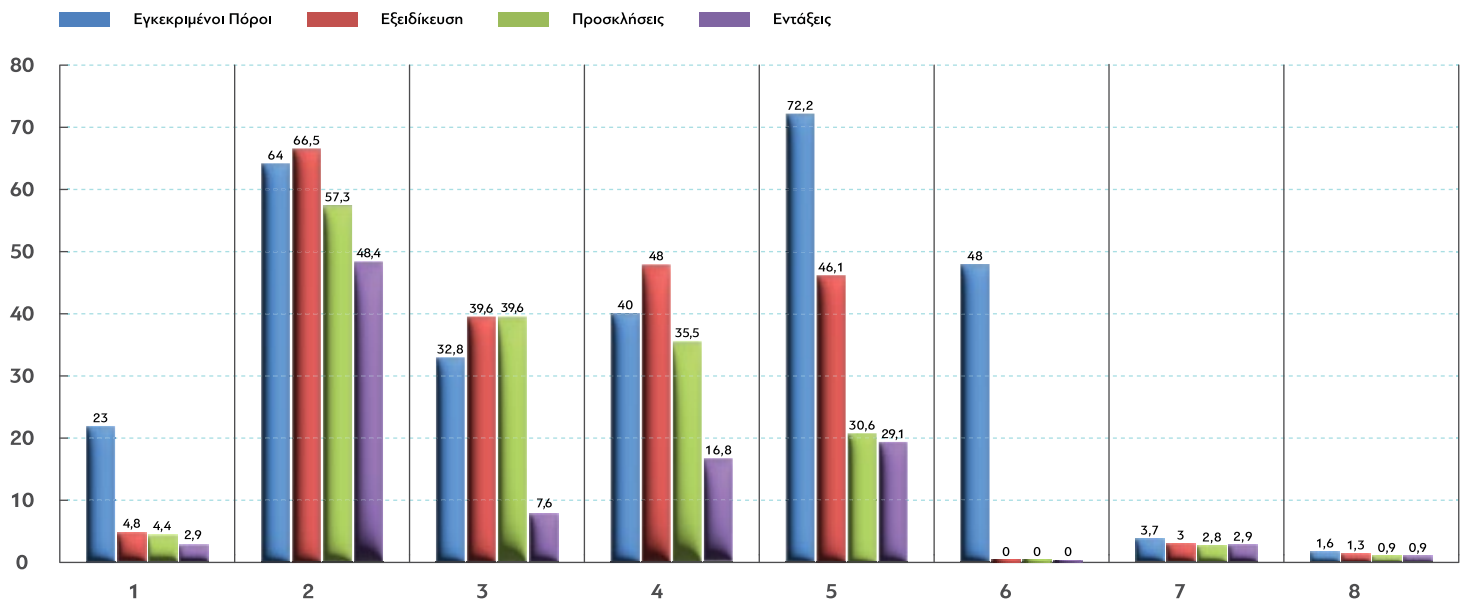
Δημοτικό Σχολείο Σίφνου

Η εξέλιξη στην υλοποίηση του Περιφερειακού Προγράμματος Νοτίου Αιγαίου 2021-2027

Στο τέλος Μαΐο τα στοιχεία υλοποίησης έδειχναν την εξής εικόνα για το Πρόγραμμα:

- είχαν εξειδικευτεί δράσεις συνολικού προϋπολογισμού €205,4 εκ. (72%),
- είχαν δημοσιοποιηθεί προσκλήσεις για υποβολή προτάσεων προς ένταξη, συνολικού προϋπολογισμού €168,1 εκ. (58,9%),
- είχαν ενταχθεί 94 πράξεις, συνολικού προϋπολογισμού €108,5 εκ. (38%),
- είχαν υπογραφεί νομικές δεσμεύσεις ποσού €65 εκ. (22,8%) και
- είχαν πραγματοποιηθεί δαπάνες συνολικού ύψους €21,1 εκ. (7,4%).

Το ιστόγραμμα που ακολουθεί απεικονίζει την εξέλιξη του Προγράμματος ανά Προτεραιότητα.

Προτεραιότητες

1. Ενίσχυση ανταγωνιστικότητας και παραγωγικού δυναμικού
2. Αειφορική ανάπτυξη και βιώσιμη διαχείριση των πόρων
3. Βελτίωση της περιφερειακής προσβασιμότητας και ενίσχυση της κινητικότητας
4. Ανάπτυξη και βελτίωση κοινωνικών υποδομών
5. Ανθρώπινο Δυναμικό και Κοινωνική Ένταξη
6. Ολοκληρωμένη και βιώσιμη ανάπτυξη περιοχών
7. Τεχνική Βοήθεια ΕΤΠΑ
8. Τεχνική Βοήθεια ΕΚΤ+

Με τη συγχρηματοδότηση
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

